

Memo

Aan: IBMN t.a.v. Christiaan Molenaar
Van: mr. J.C. (Kees) van de Water
Datum: 5 juni 2025
Betreft: (Quasi) Inbesteden door RMN bij IBMN

Vraag van de accountant van RMN:

“Zouden wij dan de beoordeling van de aanbestedingsjurist omtrent de toepassing van de quasi-inbestedingsregels kunnen ontvangen? Gaat dan om expliciete toetsing van artikel 2.24A en 2.24B van de aanbestedingswet.”

Antwoord:

Stichting Inkoopbureau Midden Nederland ('IBMN') heeft als statutaire doelstelling:

“Het creëren van voordelen op zowel financieel, kwalitatief en procesmatig gebied voor de aan de stichting deelnemende publiekrechtelijke rechtspersonen, onder andere door duurzame samenwerking en het faciliteren van een regionaal inkoopbureau, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woord.”

En werkt (dus) voor meerdere deelnemende publiekrechtelijke rechtspersonen.

Zie ook artikel 3 van de statuten van IBMN:

“Slechts gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen kunnen deelnemen in de stichting. Of een rechtspersoon, als bedoeld in de vorige zin deelnemer kan worden in de stichting is uitsluitend ter beoordeling van het bestuur.”

Er nemen ook daadwerkelijk meerdere gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen deel in IBMN, waardoor het bepaalde in artikel 2.24a Aanbestedingswet 2012 geen toepassing vindt.

In verband met '(quasi) inbesteden' is (immers) in kwestie het bepaalde in artikel 2.24b Aanbestedingswet 2012 relevant:

- “1. In afwijking van de artikelen 2.1 tot en met 2.6a is het bepaalde bij of krachtens deel 2 van deze wet niet van toepassing op overheidsopdrachten die door een aanbestedende dienst aan een andere rechtspersoon worden gegund, indien:
 - a. de aanbestedende dienst samen met andere aanbestedende diensten op die rechtspersoon toezicht uitoefent zoals op hun eigen diensten,

KW Legal

- b. meer dan 80% van de activiteiten van de gecontroleerde rechtspersoon de uitvoering van taken behelst die hem zijn toegewezen door de controlerende aanbestedende diensten of door andere, door diezelfde aanbestedende diensten gecontroleerde rechtspersonen, en
 - c. er geen directe participatie van privékapitaal is in de gecontroleerde rechtspersoon, met uitzondering van vormen van participatie van privékapitaal die geen controle of blokkerende macht inhouden, die vereist zijn krachtens nationale regelgeving welke verenigbaar is met het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en door middel waarvan geen beslissende invloed kan worden uitgeoefend op de gecontroleerde rechtspersoon.
2. Aanbestedende diensten worden geacht op een rechtspersoon gezamenlijk toezicht uit te oefenen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, indien:
 - a. de besluitvormingsorganen van de gecontroleerde rechtspersoon zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van alle deelnemende aanbestedende diensten, waarbij individuele vertegenwoordigers verscheidene of alle deelnemende aanbestedende diensten kunnen vertegenwoordigen,
 - b. deze aanbestedende diensten in staat zijn gezamenlijk beslissende invloed uit te oefenen op de strategische doelstellingen en belangrijke beslissingen van de gecontroleerde rechtspersoon, en
 - c. de gecontroleerde rechtspersoon geen belangen nastreeft die in strijd zijn met de belangen van de controlerende aanbestedende diensten.
 3. Op het percentage, genoemd in het eerste lid, onderdeel b, is artikel 2.24a, vierde en vijfde lid, van overeenkomstige toepassing.”

De gemeenschappelijke regeling Reinigingsbedrijf Midden Nederland ('RMN') kan zich op het bepaalde in artikel 2.24b Aanbestedingswet 2012 beroepen.

RMN, een aanbestedende dienst, en de overige aan IBMN deelnemende gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen, ook aanbestedende diensten, zijn immers gezamenlijk in staat om het daartoe vereiste toezicht op IBMN uit te oefenen.

Het algemeen bestuur (AB) en dagelijks bestuur (DB) van IBMN zijn namelijk (daartoe) samengesteld uit vertegenwoordigers van alle deelnemers van IBMN, waaronder RMN. Zie artikel 5 lid 2 van de statuten van IBMN.

Namens RMN zit Sietske Thea Klein - de Jong in het bestuur. Zij is Secretaris Directeur bij RMN en naast AB lid ook DB lid (penningmeester) van IBMN.

Door de deelname aan het bestuur van IBMN zijn de betrokken gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen gezamenlijk in staat om beslissende invloed uit te oefenen 'op de strategische doelstellingen en belangrijke beslissingen' van IBMN. Zie daartoe bijvoorbeeld ook het arrest HvJEU 22

KW Legal

december 2022 in de gevoegde zaken C-383/21 en C-384/21 (Sambre & Biesme). Het bestuur is immers bij IBMN het enige en hoogste orgaan van de stichting.

En verder streeft IBMN geen belangen na die in strijd zijn met de belangen van de controlerende deelnemende aanbestedende diensten. Integendeel (juist), vanwege de statutaire doelstelling van IBMN voornoemd.

Aan het bepaalde in artikel 2.24b lid 1 sub a jo. lid 2 Aanbestedingswet 2012 (het 'toezicht-criterium') wordt dus concreet voldaan.

Verder werkt IBMN slechts voor haar deelnemers, en dus niet voor niet-deelnemers, dus aan het bepaalde in artikel 2.24b lid 1 sub b Aanbestedingswet 2012 (het 'merendeel-criterium') wordt ook voldaan.

Tenslotte is er ook 'geen directe participatie van privékapitaal' in IBMN, dat kan ook niet in/bij een stichting, waardoor ook wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 2.24b lid 1 sub c Aanbestedingswet 2012.

Daardoor kon en kan RMN, met een beroep op (quasi) inbesteden, de 'Dienstverleningsovereenkomst IBMN en RMN' (DVO) aangaan.